Region Stockholm

15

Yttrande över motion 2018:33 av Jonas Lindberg (V) om betald vidareutbildning till specialistsjuksköterska inom samtliga områden

HSN 2018-1480

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kansli
Annika Fri

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-02-01

HSN 2018-1480

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2018:33 av Jonas Lindberg (V) om betald vidareutbildning till specialistsjuksköterska inom samtliga områden

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om betald vidareutbildning till specialistsjuksköterska inom samtliga områden.

I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) att Region Stockholm permanent inför akademisk specialistutbildning för sjuksköterskor till samtliga specialistutbildningar med egen examen utan krav på åliggande att arbeta kvar efter genomgången utbildning.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2018:33 av Jonas Lindberg (V) om betald vidareutbildning till specialistsjuksköterska inom samtliga områden.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande till regionstyrelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Av motionen framgår bland annat att Stockholm är den region i Sverige som har lägst andel specialistsjuksköterskor per 100 000 invånare enligt Socialstyrelsen.

Akademisk specialistutbildning (AST) innebär att den enskilde medarbetaren med full lön och kollektivavtal läser vidare till specialistsjuksköterska inom ramen av en tjänst. Därmed varvas kliniska och teoretiska block och utbildning vävs in som arbetssätt i vårdarbetet.

Motionen föreslår att Region Stockholm permanent inför akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor till samtliga specialistutbildningar med egen examen samt att inga krav ska åligga den enskilde medarbetaren att jobba kvar en viss tid efter genomgången utbildning.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kan bekräfta att det råder stor brist på specialistutbildade sjuksköterskor, såväl nationellt som regionalt. Det finns härigenom behov av att möjliggöra för fler att specialistutbilda sig. Inom regionen kan konstateras att det råder brist på vidareutbildade sjuksköterskor inom bland annat radiologi, cancervård, neurologi, endoskopi, ortopedi och inom ambulanssjukvården.

Av Budget 2019 för Region Stockholm, vilken beslutades av fullmäktige den 12 december 2018, framgår även att en av mandatperiodens stora utmaningar är kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Regionen ska fortsätta satsningen på AT- och ST-utbildningar och erbjuda såväl undersköterskor som sjuksköterskor specialistutbildning med bibehållen lön. Vidare framgår att fler sjuksköterskor ska ges möjlighet och incitament till specialisering liksom att regionen ska bidra till att underlätta för fler undersköterskor att vidareutbilda sig till sjuksköterskor.

Motionen har sitt fokus på Akademisk specialistutbildning (AST). I sammanhanget bör nämnas att det finns flera vägar att uppnå vidareutbildning inom sjuksköterskeområdet.

Det är förvaltningens uppfattning att det är viktigt med en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi i vilken betald vidareutbildning kan vara en del. Det är viktigt att sjuksköterskearbetet, med vidareutbildning, känns som ett attraktivt arbete. Nuvarande situation är inte enbart en fråga om brist på utbildningsplatser utan även en fråga om brist på personer som vill vidareutbilda sig och sedan arbeta kvar. Frågan är komplex och handlar inte enbart om betald vidareutbildning, utan också möjligheten att ha rimliga arbetsvillkor i form av till exempel bra arbetsmiljö, arbetstider och en möjlighet att få använda sin kompetens i det dagliga arbetet. Det är

viktigt att det finns strukturer som möjliggör en skillnad i arbetsuppgifter före och efter en vidareutbildning samt att löneutveckling och lönespridning speglar denna skillnad.

Det är bra för såväl arbetsgivare som arbetstagare med en långsiktighet i dessa frågor. Av denna anledning bör det finnas samma förutsättningar för den anställde oavsett om Region Stockholm eller någon annan är arbetsgivare.

Ekonomiska konsekvenser
Eventuella ekonomiska konsekvenser är beroende av vad Region Stockholm beslutar i frågan om betald specialistutbildning.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Rimligen bör en högre utbildningsnivå i sjuksköterskekåren bidra på ett positivt sätt utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Frågan förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Frågan förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Administrativa konsekvenser
Beroende av på vilket sätt eventuella utbildningsinsatser utformas kan nya och/eller ökade krav på såväl administration som dokumentation komma att ställas. Eventuella tillkommande krav torde dock leda till förbättrad vård för den enskilde.

Margareta Tufvesson
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Cecilia Törnqvist Råberger
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen
Godkänd av Margareta Tufvesson, 2019-02-01

Ankom
Stockholms läns landsting
2018 -11- 20
Dnr LS 2018-1193

Stockholms läns landsting

2018:33

Stockholms läns landsting
2018-10-23

Motion av Jonas Lindberg (V) om betald vidareutbildning till specialistsjuksköterska inom samtliga områden

Bristen på specialistsjuksköterskor är idag ett stort problem nationellt såväl som regionalt i SLL. Faktum är att Stockholm är den region i Sverige som har lägst andel specialistsjuksköterskor per 100 000 invånare enligt Socialstyrelsen. Konsekvenserna av detta är stängda vårdplatser och inställda operationer. Internationell forskning har flera gånger påvisat att en högre utbildningsnivå hos den personal som står närmast patienterna innebär avsevärt högre överlevnad och färre komplikationer.

Idag lönar det sig fortfarande inte att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska. Löneskillnaderna mellan grundutbildade och specialistutbildade är för liten. Men villkoren för specialistutbildning är också en faktor bakom att inte fler läser vidare till specialistsjuksköterska. Idag finns möjligheten för sjuksköterskor på våra akutsjukhus att läsa vidare till specialistsjuksköterska inom vissa områden med full lön tack vare statsbidrag från den tidigare rödgröna regeringen och Vänsterpartiet samt en överenskommelse inom SKL. Dessvärre har sjukhusen tolkat detta avtal olika och ställt diverse krav, t.ex. att den som tackar ja till en specialistutbildningstjänst ska förbinda sig att jobba kvar ett antal år. Sjukhusen söker också helst "rätt" nyutbildade sjuksköterskor till specialistutbildningstjänsterna för att undvika att behöva höja lönen särskilt mycket efter genomgången utbildning. Inget av dessa krav appliceras idag inom läkarkåren. Kraven förhindrar många från att söka utbildningsplatserna och förstärker upplevelsen av att landstinget inte är en bra och tillmötesgående arbetsgivare.

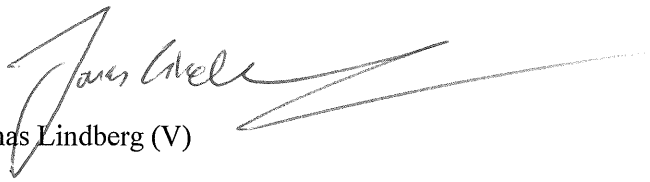
Det är också beklagligt att specialistutbildning inom vissa områden inte omfattas av full betalning vid vidareutbildning. Det gäller t.ex. utbildning till ambulanssjuksköterska eller distriktssköterska. Idag har ambulanssjukvården svårt att leva upp till kravet på en specialistutbildad sjuksköterska per ambulans, särskilt under sommarmånaderna. Framöver ska den prehospitala vården dessutom expandera. Istället för kortsiktiga lösningar där man i vissa perioder betalar sjuksköterskor för att bli specialistsjuksköterskor måste detta bli ett permanent och långsiktigt arbetssätt i vården – och omfatta alla former av specialistutbildningar med egen examen. Detta är nödvändigt för att landstinget ska kunna bli en bättre arbetsgivare.

Akademisk specialistutbildning (AST) innebär att den enskilde medarbetaren med full lön och kollektivavtal läser vidare till specialistsjuksköterska inom ramen av en tjänst. Därmed varvas kliniska och teoretiska block och utbildning vävs in som arbetssätt i vårdarbetet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att Stockholms läns landsting permanent inför akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor till samtliga specialistutbildningar med egen examen.

att inga krav ska åligga den enskilde medarbetaren att jobba kvar en viss tid efter genomgången utbildning.

Jonas Lindberg (V)